

Vlaams
Parlement

ingediend op **983** (2016-2017) – Nr. 3
13 december 2016 (2016-2017)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Karin Brouwers

over het ontwerp van decreet

houdende wijziging van diverse bepalingen
van het decreet van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie,
wat betreft de radio-omroeporganisaties

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

983 (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

– Nr. 2: Amendementen

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	SARC - Sectorraad Media	4
2.	Norkring	6
3.	Bruno Heyndrickx	7
4.	Medialaan	9
II.	Bespreking.....	10
	Gebruikte afkortingen	14

Op donderdag 6 december 2016 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat betreft de radio-omroeporganisaties.

I. Toelichting

1. SARC - Sectorraad Media

Simon Delaere, voorzitter van de Sectorraad Media van de SARC: Dit is het derde advies over dit onderwerp van de SARC. We gaven in juni 2014 een eerste advies naar aanleiding van de studie van KPMG over het radiolandschap. In juni 2016 hebben we een advies uitgebracht bij de conceptnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 780/1). In september, met de nieuwe samenstelling van de sectorraad, hebben we een advies uitgebracht over het ontwerp van decreet dat vandaag wordt besproken. We gaan dus voort op wat we eerder hebben gezegd.

In het algemeen was de SARC zeer tevreden over de keuzes en plannen in de conceptnota. Er lijkt economische zekerheid te worden geboden aan de spelers. Er is aandacht – zoals de SARC had gevraagd – voor professionaliteit en optimalisatie in de bestaande FM-band. Er wordt ook heel duidelijk ingezet op een digitale toekomst, op DAB+.

Daarnaast zijn er specifieke punten die in het vorige advies nog niet aan bod kwamen, en die de SARC als positief heeft ervaren. Een eerste positief punt is dat de samenwerkingsverbanden verdwijnen en dat netwerkomroeporganisaties moeten voldoen aan criteria van professionaliteit en zakelijke gezondheid. Dat is een positieve evolutie en zou tot gevolg moeten hebben dat er een aanbod van radio's ontstaat met een bredere dekking en een grotere diversiteit, met ook meer concurrentie tussen de grotere radio's.

Het tweede positieve punt is dat erkenningen en zendvergunningen niet langer kunnen worden verhandeld. Een zendvergunning zou van rechtswege vervallen als de omroep de activiteit stopzet of zelf ophoudt te bestaan. Dat vraagt de SARC al lang. Hij is dan ook erg tevreden dat dit nu zo wordt geregeld.

Ten derde komen er limieten aan het cross-ownership. Dat werd in het vooruitzicht gesteld door de conceptnota en nu concreter ingevuld.

U kent de ontwerpbeperkingen: maximaal twee netwerkradio-omroeporganisaties voor één vennootschap, een cross-ownership tussen één landelijke en één netwerkomroeporganisatie en het verbod op een aantal andere vormen van cross-ownership. Dat is de concrete invulling die de SARC vroeg.

Mediaconcentratie blijft hoe dan ook maar één van de mogelijke bedreigingen voor mediapluralisme. Naar aanleiding van de conceptnota hebben we verwezen naar bronnen die aantonen dat hierin veel meer parameters een rol spelen dan enkel fysieke of eigendomsconcentratie. De VRM onderzoekt vandaag de concentratie van het medialandschap. Het kan nuttig zijn om pluralisme vanuit andere perspectieven te bekijken.

De SARC had nog vragen bij de realisatie van de digitalisering van het gehele landschap. Zoals we al aanhaalden, is dat punt niet echt opgelost. De digitalisering, waarvan we een groot voorstander zijn, zet zich slechts gedeeltelijk door. Als de ene helft digitaliseert en de andere helft – de lokale radio's – niet, blijft de FM-band gewoon bestaan en is er geen echte switch off. In het kader van efficiënt spectrumgebruik is dat niet de meest elegante oplossing.

In hun brief hebben de lokale radio's zich nog eens uitdrukkelijk vragende partij voor digitalisering verklaard. In theorie kunnen ze die nu al doorvoeren, zoals de Vlaamse Regering ook al heeft bevestigd, maar ze krijgen niet de incentives die landelijke radio-organisaties wel krijgen.

Zoals eerder gezegd zal het niet volstaan om landelijke zenders gewoon over te hevelen naar een digitale kopie van zichzelf om luisteraars tot de switch te bewegen. Die luisteraars moeten nieuwe toestellen kopen en in de huidige situatie hun autoradio aanpassen. Daartoe moet het nieuwe aanbod aantrekkelijk zijn, dus een meerwaarde bieden ten opzichte van het analoge aanbod. Waar mogelijk moeten ook de lokale radio's mee. De luisteraars en belendende sectoren zoals autoconstructeurs moeten mee in het bad.

De overheid heeft een opdracht uitbesteed om dat proces te begeleiden. Het is tegelijk een technische opdracht en een opdracht om stakeholders samen te roepen, incentives uit te werken, marketing te plannen. Ik ben heel benieuwd hoe de geselecteerde personen of groepen dat zullen volbrengen.

Een omvorming van DVB-T-kanaal 10 tot DAB+ blijft het onderzoeken waard. De Vlaamse Regering heeft geantwoord dat de vraag gerechtvaardigd is, maar dat zoiets dan via een uitvoeringsbesluit moet worden geregeld. Ik herhaal die vraag bij deze. Onderzoeken betekent natuurlijk de opportuniteit nagaan, aangezien Duitse voorbeelden aantonen dat dit technisch mogelijk is maar veel bandbreedte vereist.

Europa accepteert kwalitatieve erkenningscriteria voor vergunningen aan digitale zenders als het over het gebruik van spectrum gaat. Dat is in het huidige ontwerp echter niet het geval. Vandaag zijn die frequenties toegekend aan netwerkoperator Norkring en dus niet aan de omroepen zelf. Zolang we de vergunningen niet herzien, kunnen we de criteria niet opleggen. De SARC noteert dat dat momenteel niet mogelijk is, maar dat neemt niet weg dat men erover moet nadenken. Als men dit soort voorwaarden oplegde om de schaarse frequenties toe te kennen aan de radiostations die wel degelijk een bepaald aanbod hebben, dan zou men dat in de digitale wereld toch ook moeten doen. Dat is echt wel iets om in de gaten te houden.

Op het eerste gezicht lijkt het erop dat de lokale radio wordt opgewaardeerd. Er komen echt onafhankelijke radio's en ze krijgen een groter zendbereik dan voorheen. De SARC begrijpt dat de aanvullende kwalificatiecriteria voor die organisaties beperkt worden gehouden om niet al te veel verplichtingen op te leggen, maar vraagt zich wel af of dat dan overeenstemt met de basisvereiste dat een radiostation om een vergunning te krijgen, een – economische of een publieke – meerwaarde moet bieden. Dan blijft het de vraag of men dat zal kunnen garanderen met zeer beperkte kwalificatiecriteria. Daarbovenop komt dan nog dat de lokale radio's niet mee in het digitale bad worden getrokken.

Met betrekking tot de dominante positie van de etheromroepnetwerken, wees de SARC erop dat landelijke radiostations die digitaal willen gaan, de facto worden verplicht om langs Norkring te passeren, omdat ze zelf geen zenderpark kunnen uitbouwen. Daardoor zou Norkring bij een voortgezette digitalisering een significante marktpositie krijgen op het gebied van etheromroepdistributie. De SARC vraagt zich af of die positie geen negatieve impact kan hebben op de onderhandelingspositie van de omroepen, met name op een toegang aan rechtvaardige en non-discriminatorische voorwaarden. De Vlaamse Regering heeft geantwoord dat dit sectorspecifieke regulering betreft. Bovendien valt dit type regulering onder de autonome bevoegdheid van de VRM, en meer algemeen ook onder de federale bevoegdheid voor mededinging. Dat argument houdt steek, maar als men een bepaalde situatie creëert op één bevoegdheidsniveau,

heeft men ook rekening te houden met de mogelijke negatieve gevolgen voor een ander bevoegdheidsniveau. Het gaat niet op om een monopolie te creëren en dan te zeggen dat de mededingingsaspecten voor rekening van een ander zijn.

We willen het aandeel van de Vlaamse producties concreter zien. Het ontwerp vermeldt twee keer het aandeel van het Vlaamse of Nederlandstalige aanbod, met name in de specifieke zender die Vlaamse of Nederlandstalige muziek moet brengen, en in de zenders waar dat een kwalificatiecriterium kan zijn. De Vlaamse Regering heeft intussen geantwoord dat ze dit met betrekking tot de specifieke Vlaamse of Nederlandstalige zender in een besluit zal gieten en dat het voor de andere zenders een kwalificatiecriterium zal zijn. Die zender zal dan zelf in zijn aanvraag moeten argumenteren: "Kies mij, want ik ga zoveel Vlaamse of Nederlandstalige muziek brengen.". Dat zal dan naast andere criteria in rekening worden gebracht. Het was dus eigenlijk een verduidelijking van onze vraag. Daar hebben we verder geen opmerkingen over.

De SARC vindt dat de 'gestructureerde eenvormigheid' wat vaag geformuleerd was. Dat twee lokale radio's eenzelfde format zouden brengen, bijvoorbeeld een quiz of hitparade, dreigde onmogelijk te worden wegens een toepassing van gestructureerde eenvormigheid. De Vlaamse Regering heeft haar memorie van toelichting in die zin aangepast en gedetailleerd. Dat is nu wel duidelijk.

De regionale radio-omroeporganisaties blijven bestaan. De Vlaamse Regering gaf op dit vlak een soort legistiek antwoord. Het zou te moeilijk zijn om ze nu af te schaffen omdat we vandaag de facto nog altijd met die categorie zitten. Door de groepering vormt deze van rechtswege een landelijke organisatie, maar valt ze wat tussen de plooiën enzovoort. In het kader van de procedure die men voor ogen heeft, was het te moeilijk om dit nu aan te passen. Daarvan neemt de sectorraad akte, maar een elegante oplossing is het niet. Meer duidelijkheid zou beter zijn geweest.

2. Norkring

Bart Bosmans, CEO Norkring België: Het ontwerp van decreet is een goede stap naar de digitalisering van de radio in Vlaanderen. Het enige wat nog onduidelijkheid creëert, is de verplichting om in september 2018 op DAB+ te zijn. Wat houdt die in? Is een nationale dekking vereist? Of volstaat de beschikking over één zender met een kleine regionale dekking?

Vandaag zenden in Vlaanderen zestien radio's op DAB en DAB+ uit. Momenteel is er capaciteit voor dertig nationale radio's. Er is dus plaats voor nog veertien extra. Voor de drie nationale radio's die momenteel nog niet op DAB+ uitzenden, is er dus zeker capaciteit, naast nog elf extra radio's.

Ons voorstel is om 5A en 5D te gebruiken voor de regionale radio's, zodat de frequenties zo goed mogelijk worden gebruikt. Er is zo voldoende capaciteit voor nationale radio's, dus kan de capaciteit op 5A en 5D beter worden gebruikt voor de regionale spelers.

In tussentijd hebben wij niet stilgezeten. We hebben de website www.digitalradio.vlaanderen gelanceerd, waar iedereen terecht kan met zijn vragen en informatiebehoeften. We hebben de promotie van DAB+ verzorgd. Binnen een aantal maanden vindt de derde editie van het DAB+-forum plaats. Voor de eerste editie daagden zeventig deelnemers op en voor de tweede honderd. Het forum is specifiek gericht op de radiosector.

We hebben de hele mediamarkt betrokken. Samen met MediaNet Vlaanderen en FACE hebben we een groot evenement gehouden voor de mediasector. Daarbij

kregen ze informatie over DAB en de mogelijkheden voor de sector, op het vlak van applicaties en jobcreatie.

De automobielsector is heel belangrijk. We hebben al rond de tafel gezeten met Febiac. Onze eerste sessie vond vorige week plaats, met alle invoerders. Er zijn er 45 komen opdagen. Ze hebben de nodige informatie gekregen over DAB+. We zullen samen met hen op het Autosalon staan. Zo komt de grote markt te weten wat DAB+ precies is. Mensen die een wagen kopen, kunnen zich ervan bewust worden dat ze het best een DAB+-wagen kopen, zodat de waarde van de wagen binnen vier of vijf jaar geen grote devaluatie zal kennen. Ook voor een leasingmaatschappij is dat belangrijk.

Wat zijn de resultaten? Bepaalde autoconstructeurs, zoals Volkswagen Group, Renault en FCA Group, hebben ons verzekerd dat vanaf volgend jaar DAB+-radio standaard tot het infotainmentsysteem van hun auto's behoort. Indien de auto gps en radio heeft, beschikt hij ook over DAB+. Norkring had ook contacten met de leasingsector, waarvoor de restwaarde van wagens heel belangrijk is.

We wachten nog op de opstart van de ronde tafel, waaraan we heel graag zouden meewerken. Voorts is er ook duidelijkheid nodig rond de timing voor FM en DAB+. Er is nu een verlenging voor vier jaar, die in 2018 ingaat. Het zal heel moeilijk worden om in 2022 helemaal klaar te zijn om FM uit te schakelen. Voor ons is een inzicht in de voorafgaande timing cruciaal, omdat de investeringen zowel voor FM als voor DAB+ vrij intensief zijn en onze planning ervan afhangt.

3. Bruno Heyndrickx

Bruno Heyndrickx, directeur TOPradio: We staan voor een nieuwe fase in de bespreking van de teksten. Twee jaar geleden zaten we nog met de erfenis van de oude decreten, die echt niet meer actueel waren.

Het werk van de afgelopen twee jaar stemt me tevreden. Er wordt orde op zaken gesteld. Er komt een duidelijke echelonnering. Naast het landelijke, het – in feite virtuele – regionale en het lokale niveau komt er nu een nieuwe categorie: de netwerkradio-omroeporganisaties. Men geeft de lokale radio's duidelijk meer inhoudelijke vrijheid. Ook op het niveau van de erkenningsprocedure wordt de focus verscherpt. Voorheen bleef de voorwaarde zowat beperkt tot lokale binding, wat tot een aantal scheeftrekkingen heeft geleid, onder meer in 2007. De focus komt nu op leefbaarheid, op grotere zendgebieden voor lokale radio's en op stedelijke gebieden voor de netwerkradio-omroeporganisaties.

We hebben weinig opmerkingen over de teksten. Wat de netwerkradio-omroeporganisaties betreft, staat in het ontwerp: "zendt een aanzienlijk deel van het aanbod uit via de invulling van het Nederlandstalige en Vlaamse profiel of muziekaanbod". Dit kan potentieel misverstanden of moeilijkheden veroorzaken bij de erkenningen. Voor de zender met het Vlaamse profiel zal dit geen probleem vormen, maar ook voor andere netwerkradio-omroeporganisaties staat in de tekst dat ze zich moeten houden aan aanvullende kwalificatiecriteria. In het kader van het muziekprofiel gaat het ook om Vlaamse muziekproducties. Het zou heel gevaarlijk zijn om daar met quota werken. Die zouden een inflatie teweegbrengen bij de erkenningen. Scores zullen vooral op papier correct zijn. Het verleden en de ervaringen van de buurlanden tonen aan dat zoiets niet werkt. In Wallonië en Frankrijk woeden al jaren discussies over quota voor Franstalige muziek.

Als er al quota nodig zijn, leg ze dan op aan de openbare omroep. Ook die blijkt op bepaalde netten moeite te hebben om de opgelegde 20 percent Vlaamse producties te halen. Waarom zouden we dat dan van netwerkradio's eisen? Als

dat aandeel een meerwaarde zou zijn voor het profiel van de zender, zouden alle zenders het wel hebben. Maar voor een potentieel profiel met classic rock zou het heel moeilijk zijn een aanzienlijk deel Vlaamse muziekproducties te draaien. Wat is trouwens een aanzienlijk deel? Dat is heel moeilijk te kwantificeren. Ook de Sectorraad Media vindt dat. Quota zijn dus zeker uit den boze. Een positieve waardering – 'heeft men het wel?' of 'Heeft men het niet?' – kan natuurlijk wel.

Een aantal projecten worden op die manier uitgesloten. Is dat een goede zaak? De Vlaamse producties zijn al voldoende afgedekt met de komst van de Nederlandstalige zender. Als ik het goed heb gelezen, geldt die voorwaarde niet voor generalistische zenders. Dat is toch merkwaardig.

Ik zou er dus voor pleiten om die voorwaarde in heroverweging te nemen, zeker wat betreft de netwerkradio's met een ander profiel of muziekaanbod. Die taak moeten we overlaten aan de Vlaamse zender. Iedere radiozender zal het Vlaamse aandeel wel zelf invullen. Het heeft een meerwaarde binnen bepaalde doelgroepen en muziekgroepen.

Wat de lokale radio's betreft, is het wachten op het frequentieplan om de leefbaarheid te kennen. De gebieden worden verruimd. Ik wil verder kijken en aansluiten op het DAB-verhaal van Norkring. DAB is nog geen twee jaar geleden gestart met een beperkt zendbereik. Dat was het concept van het project van Norkring: een zachte start met Midden-Vlaanderen en Brussel. Spoedig kwamen er reacties van luisteraars. We zijn toen met de DAB-partners overeengekomen het netwerk uit te breiden. In de realiteit blijkt dat DAB in de wagon nagenoeg heel Vlaanderen dekt.

Na de beginfase van DAB en de uitbreiding in maart van dit jaar hebben we heel wat positieve reacties gekregen. Merkwaardig genoeg komen er de laatste maanden ook klachten. Dat hadden we niet verwacht. De klachten komen uit Antwerpen-centrum en Gent-centrum, omdat het DAB-signaal daar om technische redenen niet doorkomt.

Dat er klachten komen, is langs de ene kant positief en langs de andere kant negatief. Het is positief omdat het betekent dat DAB een kritische massa heeft bereikt en dat er steeds meer op die manier wordt geluisterd. Norkring vertelde dat de DAB-penetratie op een jaar tijd van 3 naar 6 percent is gegaan. Het is negatief omdat het de geloofwaardigheid van het project bij de consument kan bedreigen. Als consumenten DAB+-radiotoestellen beginnen te kopen, is het uiteraard een slechte zaak dat de ontvangst in twee grote steden wegvalt. Daarom hebben wij aan Norkring gevraagd om die twee zenders aan te zetten. Dat zal moeten gebeuren in overleg met de andere DAB-partners. Het wordt belangrijk. We zullen niet wachten tot 2018 om het project te laten vooruitgaan.

Zelf hebben we, net als een aantal andere radio's, geïnvesteerd in promotie. We hebben een cinemaclip gedraaid over DAB. In tijdschriften waarmee we een ruilovereenkomst hebben, hebben we het thema 'ruis is irritant' verspreid. In alle printmedia hebben we een campagne gebracht om te promoten dat digitaal synoniem is voor beter. Recent hebben we de Week van de Digitale Radio georganiseerd om meer aandacht te brengen naar het project door DAB-ontvangers van hoge kwaliteit te verloten. We krijgen heel wat reacties, ook op Facebook. Zo krijgen we daar regelmatig de vraag wanneer Oost-Vlaanderen aan de beurt zal zijn. We kijken daarvoor naar Norkring.

Is de beweging naar DAB tegen te houden? Er zijn nog altijd non-believers. Radio France heeft de boot lang afgehouden, maar wil nu frequenties op DAB in Rijsel en Straatsburg voor een aantal van haar themakanalen. De reacties in Wenen zijn positief. De trial wordt dus voortgezet. Ook uit Duitsland komen er positieve

reacties. MDR zegt dat in zijn ontvangstgebied één op zeven luisteraars een DAB-toestel heeft. De economische motor van Europa trekt aan DAB. Rond de ring van Brussel zijn er non-believers. In Myanmar hebben ze niet overal elektriciteit, maar wel DAB.

Onze openbare omroep is op 7 april 2015 gestart met testen in DAB+. Ik heb begrepen dat er soundchecks nodig zijn. Dat duurt ongeveer drie maanden. We zijn ondertussen anderhalf jaar verder. Is er al meer duidelijkheid over een overstap naar DAB+?

Waarom richt ik me hierbij specifiek tot onze nationale omroep? Uit de CIM-statistieken blijkt dat andere stations een marktaandeel hebben van 8 percent, waarvan een aantal DAB-partners. Dan is er de VRT. We kunnen ervan uitgaan dat meer dan 65 percent van het Vlaamse radio-aanbod al op DAB zit. Waarom moeten we nog wachten op promotie? Bij het grote publiek is DAB duidelijk nog niet gekend. Het heeft steun nodig, niet financieel, maar promotioneel. Onze vraag is dat de VRT nu de knop omdraait naar DAB+. De VRT heeft als openbare omroep de functie om de Vlaamse overheid te helpen bij de digitale omschakeling en zou het medium heel actief moeten promoten. Aan de afwezigen laten we de afweging of ze een juiste keuze maken.

4. Medialaan

Ben Appel, directeur Business and Legal Affairs Medialaan: We hebben in deze commissie al eerder ons standpunt gebracht over de twee conceptnota's die de aanleiding vormden voor het voorliggende ontwerp van decreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 780/2).

Ik wil me focussen op de landelijke radio-omroepen zoals onze Qmusic en JOE. Voor hen is de belangrijkste beslissing dat er wordt voorzien in een beperkte verlenging van de erkenningen, die wordt gekoppeld aan een verplichting om vanaf 1 september 2018 DAB+ te hebben. Deze beslissing volgt eerdere adviezen van onder andere Econopolis en beleidskeuzes die ook in andere Europese landen werden gemaakt. Zo ook in Nederland, waar we actief zijn met Qmusic en waar de overheid ons aanspoort om de omschakeling naar een digitaal radiolandschap te helpen waarmaken. Maar ook in Noorwegen, Engeland, Duitsland, Zwitserland en Denemarken zien we dergelijke beleidskeuzes.

Ik wil dan ook graag herhalen dat we tevreden zijn omdat het voorliggende ontwerp van decreet door de verplichting voor landelijke radio-omroepen om in digitalisering te investeren, kiest voor een digitale toekomst voor radio. Er is vandaag reeds een mooie radiosector waarin de luisteraar, de adverteerder en de muzieksector hun gading vinden. Maar om te vermijden dat Vlaanderen een analoge blinde vlek wordt binnen Europa, moeten we wel werk maken van digitalisering. We beseffen dat daardoor uiteraard meer radio-initiatieven zouden ontstaan, maar het zal ons ook in staat stellen om zelf met nieuwe initiatieven te komen die we vandaag niet kunnen ontwikkelen. We juichen een digitaal landschap dus zeker toe.

Opdat we die digitalisering succesvol zouden kunnen realiseren, moeten er nu stappen worden gezet. Digitalisering komt er niet van vandaag op morgen. Ervaring uit andere landen leert dat het voor die omslag van belang is om de luisteraars en adverteerders mee te hebben. Alle landelijke radio-omroepen samen – de VRT-zenders, onze radio's en Nostalgie – leveren dagelijks meer dan 90 percent van die luisteraars. Het is dan ook onze taak om die Vlaamse luisteraars mee te nemen in de digitalisering. Hoe meer radio-omroepen er werk van maken, hoe beter.

We willen ook graag herhalen dat digitalisering voor ons snel kan gaan. We zien nu reeds belangrijke verschuivingen naar digitaal luistergedrag. Meer zelfs, voor indoor radio-ontvangst is streamen via internet, kabel en glasvezel erg belangrijk geworden.

Om het outdoor luisteren te digitaliseren is DAB+ op dit moment de meest geschikte weg. Toch willen wij benadrukken dat digitalisering het doel dient te zijn, en DAB+ het middel, een middel waaronder wij onze schouders in elk geval zetten. We zullen de komende periode actief meewerken aan de studie naar de verdere uitrol van DAB+. We zijn het ermee eens dat er een stappenplan moet komen met alle actoren. Daarbij zal de kostprijs in het oog moeten worden gehouden en de beschikbaarheid van digitale capaciteit. In dat opzicht zijn we vragende partij om DAB+ ook op de huidige DVB-T-MUX te plaatsen. We zijn ook tevreden dat de mogelijk beschikbare capaciteit van de VRT wordt gemeten. Om een wildgroei op DAB+ te vermijden, hebben we wel begrip voor de vraag van de sectorraad om na te gaan of er criteria nodig zijn om een plek op DAB+ te verwerven.

Mediaaan is klaar om samen met de luisteraars en andere marktpartijen de schouders onder de digitalisering te zetten.

II. Bespreking

Karin Brouwers: We hebben opmerkingen gekregen van organisaties die niet voor deze hoorzitting zijn gevraagd. We hebben met de commissievoorzitter afgesproken dat hun opmerkingen aan alle commissieleden worden bezorgd.

Simon Delaere vindt dat de digitalisering bij lokale radio's zo snel mogelijk moet gaan. De kostprijs is echter nogal hoog. Het is de vraag of een lokale radio die kan dragen. Bovendien is er de vraag naar capaciteit, want er zijn tientallen lokale radio's. We weten ook niet hoeveel er volgend jaar zullen worden erkend.

Kan Bart Bosmans verduidelijken wat hij bedoelt met zijn bedenkingen bij de verplichting om in september 2018 in DAB+ uit te zenden?

We vinden het heel positief dat Norkring zelf de autosector al onder de arm heeft genomen, en dat de sectoren zelf voortwerken voor de aangekondigde rondetafel van start gaat. Iedereen is dan beter voorbereid. Zo zal het gesprek sneller vooruitgaan.

In Gent blijkt er nog een probleem omdat er geen extra mast kan worden geplaatst. Is dat ondertussen opgelost? Van het Hageland tot in de Kempen gaapt er een groot gat in de DAB+-dekkingsgraad. Wanneer zullen zij DAB+ deftig ontvangen? Ik woon in de oostkant van Leuven, die ook niet goed wordt bediend. Ik kan mijn kleine digitale radiotoestelletje thuis niet gebruiken. Als we voor digitalisering kiezen, moet het signaal wel overal kunnen worden ontvangen. Dan pas kan men mensen vragen om toestellen te vervangen en de autosector over de brug krijgen. Wanneer mogen we dit verwachten?

Netwerkradio's zijn een nieuwigheid in het ontwerp van decreet. Vindt Bruno Heyndrickx met zijn ervaring dat de voorwaarden realistisch zijn op financieel en inhoudelijk vlak? Is de ontwerptekst goed uitgewerkt om die netwerkradio's mogelijk te maken?

Simon Delaere vindt dat de ontwerptekst over Vlaamse producties concreter moet worden. Bruno Heyndrickx wil geen quota. Kunnen ze dit nog toelichten? Ook ik vind dat de tekst daarover onduidelijkheid laat bestaan. Het aandeel

Vlaamse producties van de Vlaamse muziekzender moet 'aanzienlijk' zijn. Voor de andere netwerkradio's met een bepaald profiel staat er 'een deel', en voor andere omroepen, behalve dan de VRT, geldt op dat vlak geen enkele verplichting. We moeten zorgen dat de voorwaarden correct zijn voor iedereen. Van de sprekers op de hoorzitting vraagt de ene concretere bepalingen en wil de andere geen quota. Hoe lossen we dit op? Zou de oplossing bestaan uit één Vlaamse muziekzender en geen quota voor de rest? Zo niet, welk percentage moet een 'classic rock radio' halen? Het wordt inderdaad moeilijk. Quota gaan voorbij aan de eigenheid van het muzikale profiel.

Miranda Van Eetvelde: Een aantal lokale zenders is de innovatieve weg ingeslagen. Ze hebben aardig geïnvesteerd in DAB+. Hun vergunning is echter maar met een jaar verlengd, tot en met 31 december 2017. Ik vraag me af wat er met die zenders zal gebeuren. Ze stellen ook heel wat mensen tewerk. Als ze pas drie maanden voor eind december 2017 vernemen dat ze geen verlenging krijgen, wat dan met hun personeel? Sommige mensen hebben een vooropzeg van zes maanden of een jaar.

Simon Delaere: Met betrekking tot de vraag over hun switchkosten, hebben lokale radio's ons duidelijk gemaakt dat ze de overstap naar DAB+ willen maken. Marc Peersmans heeft in de vorige Sectorraad Media dit standpunt heel duidelijk naar voren gebracht. In de nota die we hebben gekregen, is het nog eens herhaald.

In de discussie of een lokale radio nu op DAB+ kan en wat daarvoor de vereisten zijn, heb ik gesproken met een aantal experts van het IRT, het onderzoekscentrum van de Duitse openbare omroep. Dit verricht veel onderzoek over DAB. Het heeft ons laten weten dat in Duitsland tests met goedkopere DAB-apparatuur lopen. Norkring kan u daarover meer informatie geven.

Er is ook onderzocht hoe lokale radiostations sommige van die MUX'en kunnen gebruiken. De experts hebben me laten weten dat de Duitse lokale radio's maar schoorvoetend in het verhaal wilden stappen. In tegenstelling tot in Vlaanderen waren ze geen vragende partij. Hun argument was dat een lokaal radiostation op DAB+ altijd een verzorgingsgebied zal moeten delen met andere lokale stations, in tegenstelling tot hun huidige situatie. Bepaalde lokale stations wilden die concurrentie met stations met een vergelijkbaar doelpubliek liever vermijden. In Vlaanderen zouden ze daar wel toe bereid zijn. Er bestaan dus goedkopere DAB+-oplossingen, al zitten die nog in een testfase en zijn ze nog niet commercieel beschikbaar.

Ons standpunt over de quota blijft hetzelfde, maar staat niet meer in het nieuwe advies. We hebben een eerder advies uitgebracht naar aanleiding van de KPMG-studie. Daarin staat dat de sectorraad niet onmiddellijk voorstander is van nichezenders. Uit die studie bleek immers dat er heel weinig vraag naar is. Wij hebben nooit een Nederlandstalige of genrezender gevraagd. De Vlaamse Regering heeft wel de politieke keuze gemaakt om die als categorie van netwerkradio in te schrijven. We hebben daarvoor begrip, maar vragen duidelijkheid. Die vinden we niet in het voorliggende ontwerp van decreet. Het ontwerp impliceert een duidelijke definiëring in de uitvoeringsbesluiten, wat onvermijdelijk moet neerkomen op quota. Daarvoor is de sectorraad dus niet te vinden, maar we waren hoe dan ook al niet te vinden voor een nichezender.

De opmerking van mevrouw Van Eetvelde heb ik al eerder gekregen en is ook zinvol. De termijn tussen de toekenning van de vergunning en het starten van de radiostations is niet ter sprake gekomen in de sectorraad. Ik kan u daarover dus geen standpunt van de raad meedelen, maar persoonlijk vind ik drie maanden heel weinig.

Bart Bosmans: Er lopen inderdaad DAB-tests in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk met het oog op een goede oplossing voor kleine, lokale radio's. De uiteindelijke kostprijsberekening die dit oplevert, is me nog niet bekend.

De blokken 5A en 5D maken het mogelijk om Vlaanderen in twee te delen, met tweemaal een capaciteit van achttien regionale radio's, in totaal dus 36 voor heel Vlaanderen.

De DAB+-verplichting houdt in dat de betrokken omroepen op 1 september 2018 op DAB+ moeten uitzenden. Om aan de verplichting te voldoen zou het echter al volstaan om bijvoorbeeld één DAB+-zender in Brussel te benutten. De mogelijkheid om de verplichting anders in te vullen dan ze was bedoeld, ligt dus nog open. De bedoeling moet dan ook duidelijker worden ingeschreven. Norkring had de intentie om in 2017 in een volledige dekking in heel Vlaanderen te voorzien. Met de huidige onduidelijkheid en de argwaan ten opzichte van het volledige netwerk, zullen we die investeringen uitstellen. Als de betrokkenen aangeven dat ze vanaf 1 september 2018 maar één zender wensen, dan kunnen we geen miljoenen investeren in een integrale dekking. Pas als daarover duidelijkheid komt, kunnen we op basis daarvan investeren.

Simon Delaere: Norkring spreekt hier over regionale radiostations en doelt daarmee op achttien stations met een dekking voor half Vlaanderen. Is dat wel wat de lokale radio's zouden willen? Een dergelijk verzorgingsgebied valt tussen twee stoelen.

De sectorraad vraagt inderdaad om de mogelijkheden van DVB-T voor lokale radiostations te onderzoeken. Om hierop lokale radiostations toe te laten, zal een veel fijnmaziger dekking nodig zijn dan voor regionale radiostations, met veel meer frequenties.

Bart Bosmans: Mijn uitspraak over 5A en de 5D ging niet over een fijnmazig netwerk.

Ben Appel: Ik heb de verplichting nooit zo geïnterpreteerd dat op 1 september 2018 een Brusselse dekking zou volstaan. We willen absoluut gaan voor de nationale dekking.

Bruno Heyndrickx: Ik wil eerst ingaan op het merkwaardige verhaal van de 300 tewerkgestelden in DAB. Internet is op dat vlak fantastisch daar beperkte bijdragen aan betaalsites volstaan om inzicht te krijgen in het aantal mensen dat op bepaalde plaatsen tewerkgesteld is. Bij lokale radio's met DAB-uitzendingen komen we met moeite aan twintig mensen. De totale tewerkstelling in de lokaleradiosector zal niet boven vijftig mensen uitkomen. Met FM-Brussel erbij worden dat er wel heel wat meer. Veel lokale radio's bestaan nog altijd uit mensen die daar deeltijds werken en maximum één persoon die de combinatie doet van stationsmanagement en reclameverkoop. Dat zijn dan nog de radio's die het goed doen. Twee derde zit binnen de ketenstructuren. De inventaris kan snel worden gemaakt.

De overgangsperiode kan inderdaad beperkt zijn, maar op dit moment lopen de vergunningen tegen hun vervaldatum aan. Net de mensen die tegen het verlengen van de vergunningen voor nationale radio's zijn, vragen nu om hun vergunning toch maar te verlengen.

Wat het verplichte aanbod betreft: het gaat niet om Vlaamse muziek maar om Vlaamse producties. Terecht, anders wordt het heel beperkt. Binnen een bepaalde doelgroep kan dit aandeel worden ingevuld. Ik vind het niet slecht om dit te verankeren. Iedere aanvrager zal zelf moeten beslissen hoe hij hierop

ingaat. Wel zou ik me hoeden voor een scenario van 'hoe meer, hoe beter', want dan zal er heel wat gebakken lucht in de dossiers terechtkomen, namelijk beloftes die men niet kan waarmaken. Achteraf komt er dan gerommel van. Dat heeft de historie van de quota aangetoond. Zoiets kan ten nadele van goede projecten werken. In die zin zou het beter kunnen zijn om die voorwaarde toch te schrappen.

Voor de rest is de tekst duidelijk. Er zijn vier grote rubrieken: programmering, media-ervaring, het financiële luik en het concept. In de evaluatie moeten de programmering en het financiële luik goed worden bekeken. In Gent hebben we een tweede radio: de lounge-radio Zen FM, die fantastisch scoort op het internet. Die zender is op DAB, maar de financiering van deze conceptradio is bijzonder precair. Er zouden zelfs Vlaamse producties op kunnen, zoals Sven Van Hees of Buscemi. Ik heb echter de moed niet om hiervoor een aanvraagdossier in te dienen met een financieel plan dat niet haalbaar is. Het concept van doelgroep-programmering en het financiële aspect zullen op een of andere manier moeten worden gelinkt om een realistisch en leefbaar project te krijgen. De bedoeling was om de leefbaarheid van lokale radio's te verhogen, maar niet alles zal leefbaar zijn.

Bart CARON,
voorzitter

Karin BROUWERS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CEO	chief executive officer
CIM	Centrum voor Informatie over de Media
DAB	digital audio broadcasting
DVB-T	digital video broadcasting – terrestrial
FACE	Foundation for Audio-visual Commerce & Engineering
FCA	Fiat Chrysler Automobiles
Febiac	Fédération Belge de l'Industrie de l'Automobile et du Cycle
FM	frequentiemodulatie
gps	global positioning system
IRT	Institut für Rundfunktechnik
KPMG	Klynveld Main Goerdeler en Peat Marwick
MDR	Mitteldeutscher Rundfunk
MUX	multiplexer
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie